

ತೊಗರಿ ಕಾಂಡಕ್ಕೆ ಗಂಟು ಮಾಡುವ ಮೂತ್ತಿ ಹುಳುವಿನ ನಿರ್ವಹಣೆ

ತೊಗರಿ ಚೆಳೆ ಸಮ್ಮಾರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಮುಖಿತಾದ ವಿಧಿದಳ ಧಾರ್ಣೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವಿಕ ಬೆಳೆಯೋಗಿದ್ದು, ಸಮ್ಮಾರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಜಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಮೀರತು ಪಡಿಸಿ ಇದನ್ನು ಜೀರ್ಣ, ಸಾಫ್, ಸೋಂಯಾ ಅವರೆ ಮತ್ತು ಶೇಂಗಾದಲ್ಲಿ ಅಂತರ ಬೆಳೆಯೋಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದು ವಾಡಿಕೆ.

ಉತ್ತೀರ್ಣಿಸಿ ದೂರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರೇರಿ, ಧಾರವಾಡ, ಗದಗ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾಂ ಜಲ್ಲೆಗಳ ಅರೆಮುಕ್ಕಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತೊಗರಿ ಬೆಳೆಗೆ ಕಾಂಡ ಮೇಲೆ ಗಂಟು ಮಾಡುವ ಮೂತ್ತಿ ಮಳಿದ ಒಧ (20-35%) ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದು, ಇಂದಿರಿಯ ಮೇಲೆ ಮಜ್ಜಪ್ರಣಾಮವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಕೇಂದ್ರ ಬಾಧೆಯನ್ನು ಸಮಗ್ರಾಗಿ ಯಾಗ್ನಿ ಯರಸ್ಸಿಯೋಗಿ ಸಂಯುಕ್ತಿಸಲು ಈ ಕೇಂದ್ರ ಜೀವನ ಚಕ್ರ ಮತ್ತು ಇತರ ಮಾಟಿಯನ್ನು ಸಮಾಜಸಮಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ.

ಈ ಮೂತ್ತಿ ಹುಳುವಿನ ಮರಿಗಳು (ಗ್ರಿಬ್) ತೊಗರಿಯ ಕಾಂಡದ ಒಳಗಡೆ ತಿಂದು ಬದುಕುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕಾಂಡದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ದವ್ವಾದ ಗಂಟಾಗುತ್ತದೆ (ಚಿತ್ರ 1). ಘೋರಿಸಿ ಮಾಡಿ ಎಲೆ (ಚಿತ್ರ 2) ಮತ್ತು ಬೆಳೆಯುವ ಕಾಂಡದ ಪುರಿಯನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಘೋರಿಸಿ ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ತೊಗರಿಯ ಕಾಂಡವನ್ನು ಕಾಲರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ (ಭೂಮಿಗೆ ಸಮತಟ್ಟಾಗಿರುವೆಂತಹ ಕಾಂಡದ ಭಾಗ) ಕೆರೆದು ತೊಗಟೆಯ ಒಳಗೆ ಮೆಟ್ಟಿಯನ್ನು ಇಡುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನಿಡಲು ಅಂತರ ಕೆರೆಯುವಿಕೆಯಿಂದ ಪೂರ್ತಿ ಗಿಡವು ಒಣಗುವ ಸಂಭವವುಂಟು. ಮರಿ ಮಾಡಿ ಕಾಂಡದ ಭಾಗವನ್ನು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕುಂಡಿತವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ, ಕೆಲವೊಂದು ಬಾರಿ ಎಡೆ ಹೊಡೆಯುವ (ಅಂತರ ಬೇಸಾಯದ) ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕುಂಟೆಯು ಗಿಡಗಳಿಗೆ

ಚಿ. 1. ಮೂತ್ತಿ ಹುಳುವಿನ ಬಾಧೆಯಿಂದ ತೊಗರಿ ಕಾಂಡದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ತಿನ್ನುತ್ತಿರುವ ಗ್ರಿಬ್

ತಗಲಿದಾಗ ಗಿಡಗಳು ಮುರಿದು ಬೀಳುವ ಸಂಭವವುಂಟು. ಇದಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಸಾರಿ ರಭಸದ ಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕಾಯಿಯ ಭಾರ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ಇಂತಹ ಗಿಡಗಳು ಮುರಿದು ಬೀಳುವ ಸಂಭವವುಂಟು. ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಬೆಳೆಗಳು ಈ ಕೇಂದ್ರ ಬಾಧೆಗೆ ತುತ್ತಾಗುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ.

ಮೂತ್ತಿ ಹುಳುವಿನ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ,

ತೊಗರಿ ಬೆಳೆಯೋಗಿದ್ದ 10-15 ದಿವಸಗಳ ನಂತರ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಸ್ನು ಮಾಡಿ ಸಂಯೋಗ

ಡಿಕ್ 2. ಮೂಡಿ ಮುಖುದನ ಪ್ರೋಥಾವಕ್ಕೆ

ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಸಂಯೋಗ ಹೊಂದಿದ 10-13 ದಿವಸಗಳ ನಂತರ ಹೆಣ್ಣು ಕೇಟವು ತೊಗರಿಯ ಕಾಂಡದ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿಯನ್ನಿಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ. ವೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಂದು ಗಿಡದ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ವೆಚ್ಚಿಯನ್ನಿಡುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ. ಕೆಲವೊಂದು ಸಾರಿ 2-3 ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನಿಡುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಕೇಟವು ಸರ್ವೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 18 ತಪ್ಪಿಗಳನ್ನಿಡುವದು. 10 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಮೊಟ್ಟೆಗಳಿಂದ ಮರಿಗಳಂ (ಗ್ರಬ್) ಮೂರಬಂದು ಕಾಂಡದ ಒಳ ಭಾಗವನ್ನು ತಿನ್ಮತ್ತವೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕಾಂಡದ ಮೇಲೆ ಗಂಟು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. 20-30 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಮರಿ ಹುಳುಗಳು ಈ ಗಂಟನಲ್ಲಿಯೇ ಹೋತಾವಸ್ತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತವೆ. 6-13 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಥ ಕೇಟ ಕೋರದಿಂದ

ಹೊರಬರುವುದು. ಪ್ರೋಥ ಕೇಟವು ಗಂಟಸೀದ ಹೊರಬರುವಾಗ ಸ್ವಾಷಾಧಾರಿ ಕಾಣುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ರಂಧ್ರವನ್ನು ಕೊರೆದು ಹೊರಬರುವುದು. ಪ್ರೋಥ ಕೇಟಗಳು 30-38 ದಿವಸ ಬದುಕುತ್ತವೆ.

ಮೂಡಿ ಮುಖುದನ ಮೊಟ್ಟೆ ಕ್ರಮಗಳು

1. ಜಿತ್ತೆನ್ನೇಯಾದ ಒಂದು ಪಾರಂಪರ್ಯ 45 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ತೆಗೆದಿರು ಮೇಲೆ ಕಂಡು ಬರುವ ಪ್ರೋಥ ಕೇಟಗಳನ್ನು ಅಲಿಫ್ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
2. ಅಂತರ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವಾಗ ಕುಂಬೆಯ ಗಡಗಳಿಗೆ ತಾಗದಂತೆ ಎಷ್ಟು ವರಿಸಬೇಕು.
3. ಕೇಟ ಸೆರ್ವೇಧಕ ತೆಗೆದಾದುತ್ತವೆ ಏಸ್ - 1, ಕಂಡು, ಏಸ್ - 1 ಕಂಡ್, ಚ.ಎ.ಬ್. 3-18, ಡೆಟ್. ಆರ್.ಎ.ಸಿ.ಎಲ್. - 87119 (ಆಳ) ಮತ್ತು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಿರುವ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮ.
4. ಅಲಸಂದಿ, ಮೇಳಿಯಾ ಅವರೆ ಅಧಿವಾ ವಸರೆನ್ನು ತೆಗೆದಿರುಲ್ಲಿ. ಅಂತರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ಇದರ ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ತಡೆಗಟ್ಟಬುದು.
5. ತೊಗರಿ ಬೆಳೆಯು 10-15 ದಿವಸದಿಂದಾಗ ಕ್ಷೀನಾಲಫಾಸ್ ಅಧಿವಾ ಎಂಡೋಸಲ್‌ಫ್ಲೋ 2 ಮು.ಲೀ. ಒಂದು ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಿಬೇಕು.

ಮಂಜುನಾಥ ಮಾಗಾರ, ಕೆ. ಬಸವನ ಗೌಡ ಮತ್ತು ಎಲ್. ಕೃಷ್ಣ ನಾಯಕ್

ಕೃಷ್ಣ ಕೇಟಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಕೃಷ್ಣ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ